

GYERGYÓI UJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Szégyen.

Az eset olyan szomorú, hogy a brassói rendőrség 414—1928. számú értesítését szószerint, a neveket feltűnő betűkkel szedve a maga egészében le kellene közölni. Talán a szülőket ártatlanul érne a szégyen, de hogy észbe kapjanak s idegen városokba szolgálnak elszegődött leányaiknak jobban utána nézzenek. Mert a hivatalos irások szokott rövidségével azt az elszomorító tényt jelenti be ez az átirat, hogy N. N., ezeknek és ezeknek a gyergyószentmiklósi lakosoknak 1895-ben született leánya Brassóban a Kék bánya című bordélyházban van és mint prostitúált bejegyeztetett és nyilván tartatik.

A csikszeredai Kath. Nagygyűlésen sikolyszerűen hangzott el Biró Lajos udvarhelyi tanárnak leányaink veszedelméről mondott felszólalása. Megdöbbentő adatokat hozott fel s a lesújtó tények fájdalmas erejével akarta felválni a közönyt, a fájdalmas nemtörődömséget. Megmutatta az örvényt, ami az erdélyi és regáti városok vörös bűnöző életében kavarg. A lélekfáradt pokoli kerítései, akik nagy előszeretettel a székely vidékekről kiszakadt szerencsétlen leányokra vetik ki hálójukat, a tapasztalatlanokat csábító ígéretekkel megveszik gyalázatára fajunknak, hogy aztán az áruba bocsátott fiatal test valamelyik nyomortanyán, vagy a jobbik esetben valamelyik kórházban elrothadjon s az erkölcsi fertő legmélyére züllesztett lélek elkallódjon örökre.

A felszólalással kapcsolatosan és ettől függetlenül az ujságok is irtak, cikkeztek, figyelmeztették a nagy veszedelemre az érdekelteket és a közönséget. S a közönség meg is mozdult és az érdekelteknek egyik része megtette a magáét. A társadalom érezve kötelességét és a fájának tartozó súlyos felelősségét, szerveit ennek a bajnak elhárítására is igyekezett kiépíteni. A Szociális Misszió és a Kath. Nép-szövetség mindenütt, ahol tagozattal rendelkezett, az égetően fontos kérdést feladatai közé vonta és a leányok megmentésével foglalkozik, de mit tegyen, ha éppen a legközelebről érdekeltek, a szülők, akiknek ég a bőre és a szégyenben és a bánatban talán ki fog égni a két szemük, ha a szülők nem tesznek semmit. Hiszen tudnak az említett egyesületekről és tudják, hogy legalább a nagyobb központokban megvannak, működnek és egymással az összeköttetést fenntartják és a szülők, ha aggódnak gyermekeikért s fontos nekik a megélhetésért idegenbe kényszerült vérüknek a jövő sorsa és becsületes élete, hát legalább arra figyelmeztetnék, hogy ezeknél jelentkezzenek, irányításukat kérjék és a sze-

retettel adott tanácsokat hallgassák meg.

Jelen helyzetünkben nincs más mentő eszközünk. Itt pedig másokért dolgozni tudó emberek, lelkekért aggódó lelkek dolgoznak, akik pénzt, időt és ideget áldoznak, mert a szerencsétlen idők kegyetlenül nehéz helyzetében, a bűnből és nyomorúságból, a járványosan terjedő lezülles nagy leromlottságából a jövő számára men-

teni akarják azt, ami legalább megmenthető.

A 414. számú irás szégyenben égő figyelmeztetés. Szülők vigyázzatok! Neveljétek úgy gyermekeiteket, hogy hallgasson reátok, nézve gondokban és becsületben megőszült fejeteket és munkában gyötrődő élteteket és a székely faj hagyományos tisztességét, nehogy ez a szám és a többiek örök megbélyegzésül a homlokunkon éjjenek.

Néhány szó az alfalvi „Világító Lámpás“-on keresztül Gyergyó gazdasági csődjéhez.

Két röpirat fekszik előttem, az egyik ismeretlen szerzőnek „Világító Lámpása“, a másik dr. Gaal Alajos orvosnak „Jegyzetei Gyergyó gazdasági csődjéhez“

A Világító Lámpás írójának célja, amint mondja, purifikálás, a székely vagyon megmentése az általa kártékony működésének állított vezetőségtől, a másiknak a székelység kétségbeesett helyzetének feltárásán keresztül okos tanácsadás a jövőre nézve.

Mindkettő székely ember munkája, székely ügygel foglalkozik és mégis milyen más mentalitásban van megírva ez a két röpirat! Mig az egyikben keresztül gyűlölet hangzik a más párt felé, addig a másikban elkeseredő fájdalom a jobb sorsra érdemes székely nép bizonytalan jövője felett; mig az egyik az ellenpárt embe-reit — magafajta husu és vérű székely testvé-reit ülteti a vádlottak padjára, azoknak a nimbuszát rombolja, addig a másik a romokon építeni akar igen-igen nagy jóakarattal.

Nem ismerem az okokat, amelyek az alfalvi Világító lámpást szülték, nem vagyok hivatalos közgazdász sem, ki a székelység nagy baján talán csak valami kis jó tanáccsal is tudna segíteni; csak figyelve ezt a két röpiratot, mely két külön felfogást képvisel, azt a sajnálatos tényt akarom erősen kihangsúlyozni, hogy valami népünkben nincs rendjén, valami csikorgó fogu farkas-rosszindulattal közelednek az emberek egymáshoz és perverz gyönyörűségüket lelik egymásnak az erkölcsi vádlottak padjára való ültetésében.

Elkeseredett dühükben nem gondolnak semmire, nem tekintik a következményeket, melyekkel egymás iránti ellenségeskedésük a közre nézve jár, és ádáz dühükben nem veszik észre, hogy huzzák ki napról napra egymás lába alól a talajt.

Közéletünk, közérkölcseink teljesen megvannak mételyezve, innen van az, hogy minden-kiben gazembert, bűnöst látunk. Sajnos, van is sokszor alapja ennek a feltevésnek és innen van az általánosítás is.

Közéletünkben különösen székely közbirtokosságainknál dülnek rettenetes viharok. Alig van egy-két székely közbirtokosság, ahol a vezetőség megbecsülve szépen dolgozik, legtöbbször egymásután következnek be a vezetőség elmozdítása és a különféle bűnügyeknek szaporulata.

Ugy látszik, hogy a tönkrement szegény székely nép közbirtokosságai az a cirkuszi po-

rond, ahol egyesek, családok és osztályok mint dühös bikák egymásra rontanak.

S a szegény nép csak nézi, türi ezt a cirkuszi játékot, mig egyszer csak öntudatra nem ébred és rendet nem csinál a maga portája körül.

Sajnos, tagadhatatlan, hogy a közbirtokosságok vagyona nem képviseli népünkben azt az erőt és tekintélyt, amelyre szükségünk van és ami hivatása is lenne.

A nép úgy látja, hogy effektív haszna a lehető legminimálisabb belőle, alig szorítkozik egy-két köbméter haszonfára, mig igen sokak-nál alkalmas arra, hogy anyagi számításait megtalálják belőle. Olyan „Csáky szalmája“ lett néhol ezekből a vagyonokból.

Hiszen, ha tudatában lenne mindenki, aki vezető szerepet tölt be, vagy arra pályázik, hogy ezeknek a székely közvagyonoknak különösen a jeleni nyomasztó gazdasági helyzetben kétszeres hivatásuk van, rá kellene jönniük arra is, hogy ezek a vagyonok ügyes, gazdaságos kihasználás és okos vezetés mellett nemcsak az egyesek jólétét kellene, hogy előmozdítsák, hanem egész gazdasági életünkben irányító befolyást is kellene gyakorolniok.

Ehelyett azonban külön-külön szétforgácsolva erejüket, nap-nap után veszítenek erejükből és tekintélyükből, mig egyszer egy szép napon csak arra ébredünk, hogy — amint Hor-dor Viktor közigazgatási felügyelő is javasolta a kormánynak, megvizsgálva a közbirtokosságok beléletében dühöngő ellentéteket — az állam-hatalom vagy államosítja vagy községe-síti a közbirtokossági vagyonokat, vagy pedig egyszerűen kisajátítja az egészet.

Szerintem nincs más mód arra, hogy közbirtokosságaink visszanyerjék régi erejüket és tekintélyüket, mint az, hogy felismerve közös céljaikat, egyesítsék erejüket egy szindikátusban, mely — éppen úgy, mint a bankoknál is a bankszindikátus, hivatva lenne nemcsak erejük jobb kifejtésére, hanem vagyonuk jobb kihasználására és jövedelmezőbbé tételére is.

Ezt az eszmét én az egyes közbirtokosságoknál már a múlt évben felvetettem, azt egy pár közbirtokosság közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel is tette magáévá.

Most mikor a székely köznyomor bele-sikolt a jövő kilátástalanságába, újból felve-tem azt és felkérek mindenkit, akiket illet, hogy az utolsó percekben mentsük még, ami menthető.

Dr. Csibő Andor.

Lovag Takó János főesperes aranymiséje Vizaknán.

Lovag Takó János főesperes aranymiséjét fényes keretek között ünnepelték meg Ditróban. Híveinek és ismerőseinek sokasága gyűlt egybe az ősz főpap tiszteletére, s szeretetének ezer jelével halmozta el őt. Az ünnepségen résztvettek Csikmegye magyar szenátora és képviselői és annakidején részletesen foglalkoztunk Takó János főesperes érdemeivel és ditrói ünnepeltetésével. Most Vizaknáról kapjuk alábbi sorokat, amelyekben egy Ditróból elszármazott bányatisztviselő hangulatosan írja le, hogy ünnepelték a vizaknaiak az agilis, mindenütt közszeretettel álló lelkipásztort, aki ditrói plebárossága után Vizakna lelki életét vezette.

*

Ritka szép látványban volt része Vizakna közönségének, páratlan és ott eddig soha elő nem fordult aranymise ünnepében. Takó János volt ditrói főesperes, aranymisést ünnepelte. A lelkesedés frappáns módon nyilvánult meg valamennyi hívében és ismerőseiben, kik igaz ragaszkodást és szeretetet tanusítottak öreg lelkipásztora iránt.

A templomot ez alkalomra a katolikus nők arany buzakalással és művirággal díszítették, de minden fáradságos előkészületet tul-szárnnyalt az isteni Gondviselés néhány pillanat alatt, mert e nap reggelén már a kora hajnali óráktól sűrűn hull a hó nagy pelyhekben sietve, hogy fehér palástjával mielőbb bevonja a kis templomot és környékét, hol néhány óra múlva egy öreg lelkipásztor, Isten hű szolgája, hálaimában mond köszönetet Urának 50 éves működésének hálaemlékére.

Szeretetünk, ragaszkodásunk vele volt, őt kísértük mindenben, kívánságában is. Ez alkalommal szokatlan nagy számmal győnt és áldozott a hívők serege.

Vele imádkoztunk a mise alatt s lelkünket átszellemülve, magával ragadta Kacsó Boldizsár főesperes (volt ditrói káplán) magas szárnyalású, mindenben tanulságot nyújtó beszéde.

A mise alatt a női énekkar gyönyörű összhangu éneke s az „Ave Maria“ keltett ájtatos hangulatot a hallgatók lelkeiben.

Mise után a gör. kel. egyház, a gör. kath.

egyház, a primaria, a rendőrség, a ref. Nőegylet, a nagyszabeni Magyar Olvasókör és a „Hangya“ szövetkezet tisztelegtek, ezt követte egy 100 terítékes társasbéd, amelyen Forbuehner nagyszabeni főesperes emelte poharát az ifju királyra, Takó János ünnepelt Majláth püspökre. Incze Lajos ref. lelkész, Albu polgármester, Ambrus nyug. polgármester, Isaia Pop gör. kel. lelkész stb. az ünnepeltre.

Este 8 órakor a „Csöppség“ énekes vigjáték került színre általános siker és tetszés mellett.

A katolikus egyházközség ez alkalommal egy életnagyságu areképpel (olajfestményben) s egy arany miseruhával ajándékozta meg az ünnepeltet, a „Hangya“ egy ezüst sétatálcával.

Ezen gondosan és mindenben körültekintéssel előkészített ünnepély fényesen igazolja a vizaknai róm. kath. egyháztanács összetartó, buzgó és fáradságot nem ismerő áldozatkészségét, amelyért annak tagjait kivétel nélkül dícséret illeti meg.

Sajnos, az ünnepségen nem volt képviselve Ditró közönsége, ahol oly eltörülhetetlen emlékeket hagyott az ünnepelt, pedig hívtuk és vár-tuk az utolsó percig azokat, akikkel e nagy szellem birásáért összeforrott lelkünk s gondolatunk. Kivántuk látni őket, megismerni és elismerésüket kivívni, hogy méltóan hódolunk-e az alkotások nagy mesterének, akit Ditró reánk bizott s vajjon megérdemeljük-e őt?

Hogy Vizakna nem volt képviselve Ditróban, ez nem a mi hibánk volt... azért ott voltunk gondolatban, amelyet öreg lelkipásztorunk magával vitt s ott voltunk az ünnepség napján is táviratunkban, lelkünkkel s imáinkkal, minden jókívánságunkkal...

Pedig nem idegenbe mentünk volna, hanem haza, régi otthonunkba, hol legkedvesebb emlékeit idézhettük volna fel gyermekéveinknek, hol gyöngye kézzel a homokból aranyvárat építettünk, hol a mezőn tarka lepkék után szaladgáltunk, hol a tavasz balzsamos illatát tele tudóval szívtuk magunkba, s hány-szor csodáltuk a Maros csendes tükrén, mint mosolyog az Ur kék ege.

Vizakna, 1928. jan. 25.

Simon Gyula.

Torna és sport az egészség szolgálatában.

III. közlemény.

A fiuk már veleszületett ösztönből is sokkal mozgékonyabbak, bátrabbak s ha csak valamelyik ferde nézetű tanárunk meg nem akadályozza, még tornatanár nélkül is megtanulnak tornászni, sportolni.

Leányoknál azonban egészen más a helyzet. A leány pszichéjében ugyanis rendszerint hiányzanak azok a momentumok, amelyek a fiut ösztönyszerűleg is a sport felé terelik. Ha tehát nem áll megfelelő tanerő a leányiskola rendelkezésére, akkor az iskolás leány rendes sorsa, hogy éveken át helytelen testtartásban — görnyedten, előre hajlott fejjel — ül az órák alatt s így csak hátizmai működnek a hasizomzat rovására. Mikor aztán a teljesen kimerített hátizmok már nem bírják a törzset emelni, le-süllyed a mellkas és igen kedvezőtlen nyomást gyakorol a hastartalomra, amit a sok ülés amugy is eléggé megviselt. A következmény: vérkeringési zavarok, bélrenyheség, étvágytalanság, stb. Az iskolás leányoknál oly gyakran észlelt vérszegénység is rendszerint az elégtelen testmozgás következménye. Épp ezért leányoknál még sokkal inkább szükséges volna a heti 3 óra torna, egy játékdélután, de minden körülmények között mindennap legalább egy órai szabadban való mozgás. A kötelező intézeti séták rendszerint unalmasak. Azért sokkal célszerűbb volna, ha a napi egy órai mozgás nyáron teniszezés, télen pedig korcsolyázás keretében történe. Ezekben rendszerint minden fiatal leány igen szívesen vesz részt s így mindjárt szellemileg is egészen felfrissülne.

A tornatanítást épp oly komolyan kell venni, mint bármelyik főtárgyét, úgy hogy az a leány hygienikus nevelésének iránymutatója legyen. Ha a tornatanító elég intelligens ahhoz,

hogy a tornának élettani, fizikai, anatómiai és esztétikai vonatkozásait észre tudja véteni, akkor a torna igen értékes nevelő eszközzé válik. Ennek a keretében megfelelő koru leányokat a legkönnyebben és természetesebben lehetne felvilágosítani a szervezet szexuális élettanáról is. Ide azonban igen nagy tapintat és körültekintés szükséges. Nézetem szerint épp itt volna igen hasznos a tornatanító és iskolaorvos harmonikus együttműködése.

A tornatanítónak céltudatosan kell rámutatnia a különböző izmok szerepére. Ha az a növendék a testgyakorlatokat nem csak gépiesen csinálja, hanem tudja is, hogy izmai ezen gyakorlatok által erősíthetők s hogy a mozgás a szervezetnek épp oly szükséglete, mint a hal-nak a víz, akkor sokkal szívesebben is vesz részt a gyakorlatokban. Tudnia kell a növendéknek, hogy az izmokban úgy a tétlenség, mint a túlerőltetés nagy károkat tehet. Ismeretes pl., hogy a kínai nő az ottani szokások szerint elnyomoritott lábán alig-alig jár s így a nagy tétlenség következtében pipaszár vékony-ságura sorvadnak le lábszárizmai.

De nálunk is főképp a jobb osztály uri asszonyainál igen gyakran lehet észlelni a felkar és vállizomzat nagy fokban sorvadott voltát. Ugyancsak a tétlenség miatt. Pedig a szép mell és formás kebel épp ezen izmok fejlesztésétől függ!

Tornaórákon külön figyelmet kellene fordítani a légzési ügyességek gyakorlatok által való fokozására. A légzés a többi órákon amugy is eléggé akadályozott részint a görnyedt ülés, részint a fokozott figyelem miatt. Ismeretes, hogy minden mozgásnak meg van a maga befolyása a légzésre s minél ügyesebben légzik

valaki, annál könnyebben dolgozik. Minthogy légzőizomzatunk akaratunktól függ, világos, hogy módunkban áll a légzés szabályozása. A 10 perces szünetek igen alkalmasak volnának ilyen légzési gyakorlatokra. 8—10 lassu, erélyes belégzés és ugyanannyi erélyes kilégzés nagyban hozzájárulna a tüdőszellőzés kiadósabbá tételéhez és a tüdő erősítéséhez. Ezek a gyakorlatok egyben a helyes mellkastartást is elősegítik. Tudvalevőleg az elégtelen kilégzés következtében a tüdő első része nem tágul eléggé, ami a mellkas rossz tartásához vezet. Legcélszerűbb ezeket a gyakorlatokat feszes, katonás tartásban karlendítéssei összekötve végezni. Pl. a kinyújtott karokat vállmagasságig oldalra lendítjük, miközben 1—2—3—4-et számolva, lassu, erélyes belégzést veszünk. 1—2 másodpernyi légzés és mozgásszünet után 1—2—3-at számolva, erélyes kilégzés mellett lemennek a karok. A gyakorlatokat kezdetben csak egyszer csináljuk s csak fokozatosan naponta 1-el emelkedve megyünk fel 8—10-ig.

Igen kedvező hatást gyakorol továbbá a sport a serdülő kor sokszor igen kritikus formában jelentkező szexuális megnyilatkozásaira is. A szülőktől és az iskolától ebben a tekintetben mindig csak a tilalom parancsszavát hallják. Valamely sportnak komoly üzése azonban csaknem teljesen elvonja az ifju érdeklődését az erotikus élményektől s tisztán lelki erotikája teljes kielégülést talál a sportban. Főképp, ha olyan sportról van szó, amit kedvtelésből, önkéntesen űz. Különböző is minden tornatanárnak oda kellene hatni, hogy a növendékek önként és szívesen vállalják a tornát és sportot s ne-hogy oktalan szigorúsággal ellenszenvenessé tegyék a minden iránt annyira fogékony ifjuság előtt. Házi, intézeti közti versenyek rendezése és a győzteseknek megfelelő kitüntetése nemcsak az érdeklődést fokozná a sport iránt, hanem a győztes fiatal sportolónak az öntudatát is nagy mértékben emelné.

Dr. Csiky János.

Változatok a G-huron...

Julianak:

Hegedűm hangjait Te hozzád küldöm el
fakó szemeim megteltek könnyekkel...

Azt hittem már, hogy kifogytak könnyeim,
hogy bánatos szívem nem tud már szeretni;
azt hittem, hogy az élet csendes vizét
szerelem nélkül, csak egyedül
magam tozom végig evezni.

* * *

Bor, Muzsika, Szerelem,
rég elfeledt kincsek,
ez egyszer még újból ti felétek intek;
visszahívom szép időknél bus emlékeit,
ifjuságom halvány sziluettjeit.

Gyere cigány, huzz egy dalt, szomorut,
úgy fogd a vonót, hogy messze van az út,
hol egy barna asszony alussza szép álmát.
kitől én elloptam az ünnepi pálmát.
S azóta megint nem vagyok az enyém...

Huzzad cigány, huzd csak, bánattal, keservvel,
tele van a szívem forró szerelemmel;
finoman és csendben, nyg játsz hát nekem:
hogy ma halotti tort ülök a multon s mindenem.
Bus dallal köszöntlek, szép szerelmes Jelen.

Mi az kisasszony, az ön szeme könnyezik,
miért e néma csend, hát temetés van itt?

és bágyadt szívem egyre hevesebben dobog,
a szomszéd, a barát, mindenki felzokog
s egy gyenge percre a zene elhallgatott.
Fakó szemeimtől forró könnyek hulltak,
megsiratam némán a jelent és a multat.
Gyere cigány, huzz hát új zenét, vigabb t,
tárcolni akarok. Forrón és ujjongva,
a szép asszony képét magamhoz szorítva.

Engem itt e helyen ne sajnáljon senki,
könnyel s kacagva szoktam én vigadni;
kérek itt mindenkit, mulasson hát velem,
hisz én boldog vagyok, enyém a szerelem.

— — — kus.

Ifjusági könyvek

nagy választékban

== Sándorynál ==

== kaphatók. ==

HIREK.

Kifejtettük volt a multkor, hogy mire jó a hírfej: ha boszankodni kellene, s magunk látjuk, hogy nem érdemes, akkor vesszük elé.

Akadts ismét egy kis eset, amely direkt ide kíváncsok.

Elmondom a történetét.

Van nekünk egy magyar újságunk. Kolozsvárt jelenik meg. Ez a magyar újság egy alkalommal vezércikket szentel a szászhegyi községi tanács feloszlásának s azt írja benne, hogy „a prefektus saját, mindenre kész hivateltette be az elmozdított tanácsstagok helyébe.

Eloolvasták az újságot Szászhegyen is. A „beültetett” tanácsstagok is, akik között szerepel Angi Balázs bátyánk. Nem esett jól a furcsa beállítás senkinek, s Angi Balázs, mint tollforgató ember, fogta magát, egy felvilágosító, mindenképpen tárgyilagos hangú cikkben visszautasítja a vádat, hogy ő a prefektusnak mindenre kész szolgája lenne, s elmondja a valódi tényállást.

Az újság a cikket először nem közölte, majd sürgetésre lehozta, de elcsontkítva, értelméből kiforgatva. Maga a szülőanyja se ismert volna rá. De még ez se lett volna baj.

Hanem elolvassa ezt a, hangsúlyozzuk újra, mindenképpen objektív, ügyes cikket a lapnak az a munkatársa, aki az első vezércikket elkövette volt. De megharagszik, de nekiül s ír egyet, olyant, hogy — igazán szégyenére válik annak, aki írta. Megengedi, hogy Angi Balázs jóakaratu ember, de ezenfelül semmit. Elmondja mindennek. Ügyetlennek, fűzfapoétának, tanácsokkal látja el, hogy hallgasson s ismerje el, hogy x. y. ur, már aki ír, az egyetlen okos ember a világon, utána nem jön sokáig senki s így tovább. Egyszóval alaposan kitanítja. Talán azért, mert az oktatás hozzátartozik a mesterséghez s nem tud róla leszokni semmikeppen. Közben, mert anélkül már ez a magyar lap meglenni nem tud, mellékesen, amugy ostromhegygel vág egyet a Magyar Párt vezetésén is.

Angi Balázs pedig, s vele együtt mi is, csak nézzük az egész dolgot s nem tudjuk mire vélni. Mert ha ő ügyetlen, két balkezes ember, fűzfapoéta, satöbbi, minden, csak nem jó, aki helyesebben tenné, ha letenné a tollat s nem írna többet soha, hát ezzel rólunk is kiállították a bizonyítványt, ugy, hogy jobban se kell: mi voltunk azok, akik az ő írásait mindig szeretettel fogadtuk, személyét — nem volt rá okunk, hogy ne tegyük — mindenkor megbecsültük s így teszünk ma is.

Ezek után természetes következmény lesz, hogy a tanár ur bennünket is valószínűleg alapos lelkében fog részesíteni. Rólunk is elmondja majd, hogy ügyetlenek, dilettánsok s miegyebek vagyunk. De hát mi már erről nem tehetünk. Nem baj.

Angi Balásznak pedig erősen megrázzuk a kezét s azt mondjuk neki:

— Ha megyünk az uton, szerényen, gyalogosan, s egy siető autó kereké a pocolyából a szemünkbe vágja a sarat, az nem szégyen. Mert hiszen magunkról tudjuk, hogy becsületes uton járunk. S hátha az, akinek oly sürgős az utazása, pont a rendőrség elől szaladva, szaporázza motorja fordulatszámát? ...

— Misszió est. A mult hó 31-én rendezett Misszió-est háziasszonyai Novák Béláné, Bálint Ákosné és Kerezsi Gézané urhölgyek voltak. A nagyszámu közönség csaknem a reggeli órákig maradt együtt a legjobb hangulatban.

— Schubert halálának századik évfordulója alkalmából a gyergyószentmiklósi zenebarátok e hó végén egy emlékünnepelet fognak rendezni, amelyen kizárólag Schubert szimfóniai és egyéb zenekari művei lesznek műsoron. Ezuttal ismételtén felkérnek mindenkit, aki játékaival ezen estélyen résztvenni óhajt, felvilágosítás végett mielőbb forduljon dr. Lázár Péterhez, aki bárkinek szívesen áll rendelkezésére.

— Szentkereszt Hadsereg felavatása Gyergyókilyénfalván. Mihály Lajos plebános lelkesítő szavaira egyszerre tizenegy csoport alakult meg, amelyeknek a felavatását P. Lukács Mansvét végezte január 29-én. Reméljük, hogy a lelkes kilyénfalviak még sok csoportot fognak alakítani a zászlószentelésig, amely Pünkösdkor fog megtörténni. Isten segítse! ...

— Vizsgálat a városnál. A vármegyei prefektus Gyergyószentmiklós város tanácsát e hónap 3-án délután 3 órára ülésre hívatta egybe. Az ülésen Filip subprefektus kijelentette, hogy igen soká kellene a tanácsos urakat várakoztatni, mert a vizsgálat csak este 6—7 órára lesz befejezhető. Ezért célszerűnek látja, hogy az ülést most berekeszti és az ülés folytatását másnap délelőtt 10 órára tüzi ki. Annál értetlenebb a vizsgálat, mert csak nemrég vizsgálta át alaposan a város ügykezelését Co-

cerva közigazgatási vezérinspektor, aki vizsgálatának eredményével meg volt elégedve, mert semmiféle következménye a vizsgálatnak nem volt. A város költségvetését különben a vármegyei állandó választmány jóváhagyta, a beadott felebbezéseket pedig elutasította.

— A Sport Egylet jégünnepélye. Vasárnap, február 12-én rendezi meg a Sport Egylet minden télen szokásos jégünnepélyét, az eddigieknél szélesebb és fényesebb keretek között. A jégünnepély keretein belül meghívásos házi korcsolyaverseny lesz, amelyen a közeli városok korcsolyázói is be fogják mutatni tudásukat. A Sport Egylet vezetősége Csikszereda, Ditró, Várhegy—Salamás, Galócás, Maroshévíz és Régen testvéregyesületeket hívta fel részvételre. A verseny utáni bemutatásokon minden korcsolyázó saját izlése és kedve szerint mutatja be tudását. Végül jégtréfák fogják a közönséget szórakoztatni. A versenyek feltételeiről és általában részletekről a Sport Egylet plakátjai fognak közelebbi felvilágosítással szolgálni.

— Kath. Legényegyleti bál. Kénytelenek vagyunk többszöri ismétlésekbe bocsájtkozni akkor, midőn a szóban levő bárlól közlünk beszámolót és ezuttal is csak azt állapíthatjuk meg, hogy minden a legnagyobb siker jegyében folyt le. Ha figyelembe vesszük, hogy a farsang kezdete óta minden héten egy-két estély volt és mindenike zsufolt házat vonzott, akkor jóleső érzéssel regisztráljuk, hogy a helyi közönség szívesen hoz áldozatot nemes cél érdekében s különösen, ha pénzéért ellenértéket is kap. A műsor minden egyes száma jólsikerült volt. Kedvező auspiciumok között mutatkozott be a Legényegylet énekkara, a pontos betanítás Páll Vencel főkantort tökéletes munkáját dicséri. Pátetikus hangú prólógot mondott Márton Áron főtisztelendő, akinek szuggesztív előadása valóssággal magával ragadta a hallgatóságot. E lap hasábjai szűkek ahhoz, hogy a darab szereplőivel külön-külön érdemük szerint foglalkozzunk, meg kell azonban emlékeznünk Takács Irénke és Szász József alakításáról, utóbbinak igen meleg, kellemes hangja van. Műsor után reggelig tartó tánc volt és oly emelkedett hangulat tartotta együtt a közönséget reggelig, hogy mindenki nehezen akarta tudomásul venni, hogy a bálnak vége van. — A műsort Madaras István banktisztviselő rendezte s önmagához méltó pontos szép munkát végzett.

— Adományok. Koszorúmegváltás címén a következők voltak kegyesek a helybeli árvaház részére adományozni: Schwartz Gyula kereskedő halálozása alkalmából: Páll Sándor, Miklós Ottó, György Testvérek, Bogdán Jeró, Sándor Ferenc, Jancsó Béla, Sándor István, Csók Péter, Kujbusz János, Gergely Zsombor, dr. Nagy József, Gy. Fazakas István, Szöcs Lázár Albert, Török Tamás, Ferenczi Márton, György Béla, Gál János, Jakabffy Béla, Nap Gyula, Schuller János, Bábies Mihály, Mirhán János, Blénesy Gusztó, Orosz József, Sáska Andor, Berecz István, Farkas Lajos 100—100 lejt. Szabó Erzsike halálozása alkalmából Madaras Albertné koszorúmegváltás címén 400 lejt adományozott a helybeli árvaház részére. Benedek József telekkönyvvezető adománya 100 lejt, dr. Vámos Nándor ügyvéd 300 lejt, Selyem Péter házassága alkalmából 100 lejt. Benedek József telekkönyvvezető a háziszegények részére 220 lejt adományozott. Isten fizesse!

A gondnokság.

— A ditrói országos állatvásárra az állatfelhajtás aránylag kevés volt. Az első napon a felhajtás egy országos állatvásár fél felhajtásának felelt meg, míg a második nap egy közönséges hetivásár jellegét vette fel. Kereslet csak ökrökben volt, de nagy, úgy hogy a vásár kezdetén a jó ökröket már a vásár kapujánál megvették. A kevés felhajtott ökrökből is körülbelül 170 darabot elhajtottak. Az összes marhaeladss 420 drb volt. Az ökrök ár körülbelül 20%-kal magasabb, mint decemberben, a tehén és növendékmarha ár változatlan.

— Hirdetmény. Az állami csendőrök ez évi március hó 1-én megérkeznek Gyergyószentmiklósról. 4 állami csendőr lesz. Ezek részére szükséges 2440 kgr. zab, 2928 kgr. széna és 1464 kgr. szalma. Ezen tápanyagmennyiségre a zárt írásbeli ajánlatok a gheorgheni állatorvos kezeihez e hó 15-ig átadandók. A széna és szalma e hó 25-én lesz egészben átvéve, a zab pedig 2—3 mmkint. Az ára e hó 25-én az átvételkor fizetve lesz.

— A csikszeredai törvényszék február 23-ra tüzte ki a választások alkalmával elkövetett visszaélésekre tett feljelentés tárgyalását. A Magyar Párt csikmegyei tagozata a nyári választások alkalmával elkövetett törvénysértésekkel kapcsolatosan, 20 egyén ellen személyes vádat emelt s azt benyújtotta a csikszeredai törvényszékhez. A törvényszék ennek az ügynek tárgyalását február 23-ra tüzte ki s arra a vármegye területéről körülbelül 250 tanut idézett meg. Hisszük, hogy végre az igazságszolgáltatás keze utóléri mindazokat, akik a választások alkalmával a legszembetűnőbb törvénytelenéseket és atrocitásokat a legeinkusabb nyugodtsággal követték el.

* Egy jókarban levő fűszerüzlet berendezés ifj. Dobribán Istvánnál Ujfaluban eladó.

* Kiadó egy üzlethelyiség pincével, egy butorozott szoba, egy fűthető garázs 1 vagy 2 autónak ez év március 7-ikétől J a k a b István cipésznél Gyergyószentmiklós, Gimnázium-u. 5.

Toplicai hírek.

— A toplicai ref. Nőegylet új harang beszerzésére igen fényes estét rendezett 1928. jan. 21-én a mozi nagytermében. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet. Az elsőrangban sikerült bál igen nivós volt. Az anyagi és erkölcsi siker a vezetőség lelkes utánajárásának köszönhető. A szereplők mindenike ügyesen megállotta helyét és jól játszott. Farkas Lajos és Hada Erzsike tréfái, Gombos Ernő ének-száma, Sipos Antal magánjelenete, Csoma Mariska melodramája, Korn József orosz-tánc és Pálffy Endre zongorajátékai igen sok tapsot kaptak.

— Esküvő. Himler Jolánka és Keresztes Lajos helybeli állami postatisztviselők vasárnap tartották esküvőjüket.

— Fél szem a kitartó munkáért. Ferenczi Ferenc erdei munkás, a nehéz és súlyos munka következtében, elvesztette jobb szemét. Magának és családjának, hogy a mindennapi kenyerét megkeresse, az erdő sivar birodalmába ment dönteni a nagy szál fenyőket. A kimondhatatlan hidegben átfázott és meghűlt. Szeme kidagadt, teste reszketett. A brassói szemkór-házba utalták ilyen állapotban, ahol már nem segíthettek másképpen rajta, csak úgy, hogy szemét kioperálták. Havonta 117 lej rokkantsági segélyt utaltak ki 30% os munkaerő veszteségért.

— Vásári lopás. Egyik remetei ember szombaton eladta tehenét az országos állatvásáron s a pénzzel bement Horváth vendéglőjébe. Miután jól bepálinkázott, észrevette, hogy zsebéből 7000 lejt valaki kiemelte. A rendőrségnek sirva panaszkolta el az esetet. A tettest még nem sikerült elfogni. A nyomozás folyik.

— Rablótámadás. Vasárnapra virradólag a Ploptis nevezetű városrészben 3 Mannlicher puskával felfegyverzett férfi jelent meg egyik földmives házának ajtója előtt. 10 lövést leadtak; belöttek a szobába, de szerencsére a bentlevőket egy golyó sem találta. A gazda félelmében az ágy alá bujt. Felesége fejét ragadott és 16 éves fiával igyekezett a rablók betörését megakadályozni. Előző nap adták el ökreiket s a pénzt, mintegy 21 ezer lejt, a lárában őrizték. Az asszony 10 ezer lejt ígért a rablóknek; de azok mind az egész összeget követelték, kijelentették, hogy addig nem távoznak, amíg az egész összeget át nem adja. Szorongatott helyzetében még 5 ezer lejt ígért s át akarta adni a pénzt, de a rablók puska-tussal betörték az ajtót s az egész pénzt magukhoz véve, eltávoztak. Reggel korán a rendőrség megkezdte a nyomozást s pár óra alatt az egyik rablót elfogta. A többiek kézrekerítése folyamatban van.

— Országos kirakóvásár. Január 30-án volt az országos kirakóvásár napja Toplicán. A nehéz gazdasági viszonyok és pénztelenség erősen éreztette hatását. Legnagyobb forgalmuk a bazárosoknak volt. Az iparosok és kereskedők alig adtak el valami csekélységet árukészletükből.

K r e p p a p i r o k
legkülönbözőbb színben kaphatók a
Sándory könyvkereskedésben.

A Bolygó Hollandi.

Egyszer, nagyon régen, Rádió korában,
(Meg nem történetelt ily eset korábban...)
Csoda játszódott le a kies Gyergyóban,
Ahol még nyáron is töretnek a hóban...

Egy bolygó hollandi, az Atlantis partról,
Lerándult Gyergyóba; elég messze startolt...!
„Saját szememmel akarom megnézni“
— Ugymond — „hogyan lehet egy nemzetnek ki-
Amely egymás husán rágódva, tengeti [nézni,
Nyomorult életét, másképp nem élheti.“

Elbámult a holland, amit itten látott
S jó hírrel lepte meg a fináncvilágot.
Megirta, hogy nincs itt Sumatra s kannibál,
Székely a székelyről véres bőrt nem cibál.
Szeretetlen eggyé forrott Szittyá népe,
Egyenlenségnek se magva, se fészke...
S hogy a látottakon érzett örömeinek
Kifejezést adjon, sürgönyözött népének:
Küldjenek ide vagy százmilliót kölcsön,
Legyen a szegény is egyszer, amit költsön!

Alighogy távozott a bolygó hollandi,
Jólétét védendő egy néhány oktondi,
Harci riadót fújt s ma oly nagy a láрма,
A holland mást írta, ha újra itt járna!
Az egyik fél, remeg a háborús kincsen,
A másik elszántan védi, ami nincsen...
(Igen, mert egyiknek jót tenne a kölcsön —
S a másnak munkás bluzt kellene öltönn...!)
Nincsen itt Sumatra? Nincsen itt kannibál?
Erős a gyöngérség semmit le nem cibál —?!
Van itt minden bőven, csak olcsó pénz nincsen
S szerető testvérszív, mely hozzá segítsen!

Messzilátó nélkül már az ember látja,
Mily kevés a népnek önzetlen barátja...
Mily sokan vannak, akik vizet prédikálnak,
De a bor mellé is szépen oda állnak —!
Akiknek jó a nép Jákób-létrájával —.
De, ha a boldogság ege már kitarul...
Ugy eltűnnek, mint a künfeledett kámfar...
Mint a lutrián nyert szociális vándor!
Sőt nemcsak eltűnnek, ellenakcióznak,
Színészi páthosszal óva dikcióznak,
Hogy létre ne jöjjön valahogy a „kölcsön“
S a szegény tovább is kedvük szerint költsön!
Szarhegy. Angi Balázs.

Az Uránia mozgószínház hirei.

Febr. 8. és 9-én, szerdán és csütörtökön

Az utolsó tánc,

amely az Ufának egyik legpazarabb kézzel megalkotott filmjátéka, a kedélyes Bécs vidám mulatózó, csodás tájak, aranyos háttér teszik hangulatossá azt a két órát, melyet a néző e filmnek szentel.

Alfonse Fryland férfias szépsége, művészete a mi közönségünk előtt is ismert, s Liane Haid, a „Csárdáskirálynő“ feledhetetlen Sylviájának ballet-táncbetéte egyenesen szenzációs.

A teljes balletkar csak emeli e film szépségét.

Febr. 11. és 12-én, szombaton és vasárnap a „Paramont“ filmgyár remekműve

A tékozló fiu

kerül vetítésre, melynek eredeti bibliai tárgyú feldolgozása a modern élet technikai művészi eszközeinek felhasználásával, speciális rendezői felfogással beállított orgiák, s az ezek fölött lebegő didaktikus szellem e film megtekintését mindenkinek elé helyezi.

A szerepek is a legújabb filmszillagok: Ernst Torrence, Greta Nissen és Noah Berry kezében vannak letéve, akik a „Tízparancsolat“ művészgárdáját is fölülmuló művészettel realizálják szerepüket.

Jön: Az „Elsülyedt flotta.“

SPORT.

A magyar ping-pong-csapat újból megnyerte a világbajnokságot. A Stockholmban rendezett ping-pong világbajnokság másodszor is a világhírű magyar csapat zsákmánya lett. Érdekes, hogy első mérkőzését a magyar csapat Angliával szemben elvesztette 7:2 arányban, de összes többi ellenfeleit óriási fölényrel végigverte. Lettek ellen 7:2, India ellen 9:0, svédok ellen 6:3, Wales ellen 5:2, németek ellen 6:0, csehek ellen 7:2, osztrákok ellen 5:0. Így holtversenyben került az első helyre. A döntőben azután Anglián 7:2 arányban fényes revansot vett s így jól megérdemelten védte meg a csapat világbajnokságát.

Kauszer István a főiskolai téli olimpiász világbajnoka. A Cortina d'Ampezzoban rendezett főiskolai olimpiász gyorskorcsolyázó bajnokságát a magyar Kauszer István nyerte meg. 500 méteren 50.2 mp., 1500 méteren pedig 2 p. 39.2 mp. kitűnő idővel!

A Troppauban rendezett Európa műkorcsolyázó bajnokságokon a magyar Hecht Edit lett a második.

Románia 1928. évi korcsolyabajnokságait Kolozsvárott rendezték meg. Gyorskorcsolyabajnok: Kormos László. Műkorcsolyabajnok: Linul, bajnoknő: dr. Pop Romulusné. Páros bajnok: Bojáki-Beke pár.

Az Odnaesban rendezett siversenyeken a norvég Ole Kolterup 72 métert ugrott.

A helyi Sport Egylet választmánya dec. 30-án ülést tartott, melyen a sporttelek ügyének végleges rendezése került beható vita alá. — A választmány az egylet rendes tagjaiul felvette György Géza, dr. Deutsch László és Hirschhorn Nándor urakat. Az egyletbe való felvételre dr. Sándory Mihály egyleti titkárnál lehet jelentkezni.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődőnek Helyt. A „Metropolis“ két részes film, s tudunkkal a helyi mozi február hóban négy napon keresztül fogja vetíteni. A film Thea von Harbou hasoneimű regényének filmváltozata, s megalkotásával a német filmipar az amerikaiak méltó ellenfele lett.

Ha bővebbet akar tudni, forduljon egyenesen az „Uránia“ mozgó vezetőséghez.

Részvényaláírási felhívás.

A Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. igazgatósága az 1927. évi március hó 6-án megtartott rendes közgyűlésének határozata alapján, közhírré teszi, hogy:

1. Az Intézet alaptőkéje 1,500,000— Leiről 5,000,000— Leire felemeltetik. E célból kibocsátatik 7000 drb egyenkint 500 Lei n. é. részvény.
2. A régi részvényeseknek elővételi joga a következő módon biztosítottik:
Minden egy részvény után két új részvény jegyezhető.

3. Az új részvény átvételi árfolyama darabonként, az elővételi jog alapján, Lei 557—, mely összegből részvényenkint 500— Lei az alaptőkéhez, 50— Lei a tartalékalaphoz csatoltatik, míg 7— Lei a kibocsátási költségek fedezésére fordítottik.

4. Az elővételi jog folyó évi február hó 5-étől kezdődőleg, február hó 25-ig bezárólag gyakorolható az intézet helyiségében a rendes pénztári órák alatt. Az a részvényes, aki elővételi jogával ezen idő alatt nem él, azt elveszíti.

Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg, lemutatandók a régi részvények, melyek alapján a részvényes elővételét gyakorolni kívánja, lebélyegzés végett és egyidejűleg befizetendő részvényenkint 57— Lei. A bemutatott és lebélyegzett régi részvények azonnal visszaadandók és a befizetésről pénztári elismervényt szolgáltatunk ki.

5. A hátralékos összegek a következő részletekben fizetendők az intézet pénztáránál:

február hó 15-ig Lei 250—
február hó 25-ig „ 250—

6. Az igazgatóság a kibocsátandó 7000 darab részvényből 1000 darabot új részvényeseknek kínál fel, darabonként 657— Lei kibocsátási árfolyamon, mely a következő részletekben fizetendő be:

a jegyzés alkalmával részvényenkint Lei 157—
február hó 15-ig „ 250—
február hó 25-ig „ 250—

7. A kibocsátandó új részvények az 1928. üzletév felére fognak az üzleti nyereségből részesedni.

8. Ha a régi részvényes a neki biztosított elővételi jogot a kikötött terminusig (február hó 25-ig) nem gyakorolja, úgy tekintetik, mint aki avval élni nem kíván.

Ugy az elővételi jog nem gyakorlása, mint más feltételekkel kibocsátott és le nem jegyzett részvények további értékesítésére vonatkozólag az igazgatóság határoz és jogosított azokat minden további közhírré tétel mellőzésével, szabad kézből eladni.

A kitűzött időpontokra nem teljesített részfizetések elmulasztásából folyó, előző részletekre, az alapszabályok rendelkezései az irányadók.

Az új részvények, szelvényekkel ellátva, az ideiglenes elismervények bevonása ellenében — hirdetés útján megjelölt időben — lesznek a részvényeseknek kiszolgáltatva.

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós, 1928. január 27.

Az igazgatóság.

Aragonit disztárgyak
Sándory könyvkereskedésben.

A legjobb minőségű fedő és gerinc (kupás) cserepeket

tartjuk raktáron. Állandó nagy készlet.

Szentimrei és lugosi gyártmányu

Muschong művek
képviselte.

A legjobb minőségű hornyolt és hód-farku cserepek a legolcsóbb áron szereshetők be.

Ugy ár, mint minőség tekintetében, versenyen kívül.

Megrendeléseket felvesz:

Építkezési anyagraktár.

Iroda: a Gyergyói Banknál.

Értesitem a t. helyi és vidéki közönséget, hogy Kolozsvárt megtanultam a

hó és sárcipők

javitását és azt jutányosan vállalom. Tisztelettel **Biénessy Vencel** cipész. Fapiac.

Ugyanott eladó különálló **belsőség** kőházzal (adómentes) két szoba, konyha, kamra, pinee és kis istálló. 3-3

Egy darab új, modern, szilfa, feketeszürke ebédlő kredenz és egy darab

ebédlő asztal székekkel, minden elfogadható árért eladó 3-3

Biró Józsefnél Csiki-u. 18.

Belsőség jólmenő üzlettel együtt szabadkézből eladó.

Bővebben értekezni lehet Várterész Mihálynál Szarhegyen. 3-2

30 év óta fennálló

legmodernebb angyall villamerőre berendezett

Sándory

könyvnyomda és könyvkötészet

elvállal: mindennemű nyomtatványt a legutánoyabb árszámítás és legkényesebb izlést is kielégítő kivitel mellett.

Családi nyomtatványok, gyászlapok 2 óra alatt készülnek.

Ne rendelje meg addig nyomtatványait, amíg árajánlatot nem kér

Sándory Mihály
könyvnyomdájától
Gyergyószentmiklóson.

Aragonit-diszműtárgyak, közigazgatási nyomtatványraktár, könyv-, papír- és írószerkereskedés.